

BASIN BÜLTENİ – 2017

ULUSLARARASI YÜK TESLİM SÜRECİ VE ORDİNO BELGESİ – 3

ÖZET:

- 1- **Ordino veya yük teslim belgesi Türkiye Cumhuriyeti'nin yargı organlarının kararlarıyla da onaylanmış hukuki bir belgedir.**
- 2- **Ordino veya yük teslim belgesi 1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu'ndan bu yana zaten gümrük idareleri tarafından aranan bir belge değildi.**
- 3- **Bakanlık yetkilileri de ordino belgesini ve işlevini teyit etmektedirler.**
- 4- **İthalat işlemleri sırasında ödenen pek çok başka masraf da ücreti fahiş denilen ordino bedeline dahil edilmeye çalışılmaktadır.**
- 5- **Verilen hizmetin sonucu olarak, serbest ekonomi ilkeleri ve piyasa koşullarında belirlenen makul ordino ücreti doğal ve yasaldir.**
- 6- **Kamu idaresi, özel sektörün serbest piyasa koşullarında belirlenen ticaretine ilişkin hizmet bedellerine müdahale etmemelidir.**

Ordino konusunda bir süredir devam eden değerlendirmelerde, yükün varış yerinde alıcısına fiziki olarak teslim edilmesi ve bu süreçte taşıyanın yük teslim onayının aranması hakkında mevcut mevzuatımıza ters düşen açıklamalar yapılmaktadır. UTİKAD olarak kamuoyuyla, basınla ve üyelerimizle paylaştığımız açıklamalarda bu mekanizmanın ve uygulamanın dayanağı olan ulusal ve ülkemizin de taraf olduğu uluslararası mevzuat hakkında bilgiler verilmiştir. Ayrıca yük tesliminde taşıyanın onayını gösteren belgenin aranması süreciyle ilgili Yargıtay tarafından onanmış çeşitli mahkeme kararları, T.C. Danıştay 10. Hukuk Dairesi'nin yük tesliminde ordino veya yük teslim talimat formu olarak adlandırılan belgenin aranmasıyla ilgili kararı ve Rekabet Kurumu'nun ordino ücretleriyle ilgili kararları da bilgilendirme amacıyla ilgili paydaşlara iletilmiştir.

Ancak basında yer almaya devam eden yanlış değerlendirme ve yorumlar içeren demeçlerde, yükün fiziki teslim sürecinin sadece gümrük idaresinin uhdesinde bir işlem olduğu yorumu yapılarak, aslında 1999'da yasalaşmış olan Gümrük Kanunu'ndan bu yana gümrük mevzuatında zaten yer almayan ordino belgesi mevzuattan sanki bugün yeni çıkartılmış gibi bir algı yaratılmıştır. Oysa mevcut gümrük mevzuatımıza göre ithalat gümrük işlemlerine başlamak ve tamamlamak için gümrük idaresi tarafından ordino veya yük teslim talimat formu gibi bir belge zaten yıllardır aranmamaktadır. Nitekim ordino zaten hiçbir zaman malın gümrük muamelesi ile ilgili bir işlem ya da evrak olmamış, taşımanın sonunda yükün nakliyecisi ile ilişkisinin kesildiğini belgeleyen ve gümrük idaresinin de geçici depolama işleticisi olduğu dönemlerde mutlaka aradığı bir evrak olmuştur.

www.utikad.org.tr

Gerek geçmişte gerekse bugün taşıyanın taşımadan doğan haklarının korunmasını sağlayan bir evrak olma hüviyetiyle bugün de bu işlem için geçerliliğini ve hukukiliğini sürdürmektedir.

Konuyla ilgili olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığı yetkilileriyle yaptığımız görüşmelerde kamu yöneticilerimizin de gümrük işlemleri tamamlandıktan sonra yükün fiziki olarak alıcıya teslim sürecinde taşıyanın onayının aranmasına yönelik herhangi bir tereddüt taşımadığı görülmüştür.

Bunun yanı sıra basında yer alan birtakım demeçlerde, hem ordino belgesi hukuki olmadığı için ücret ödenmemesi gerektiği hem de fahiş ordino ücretleri tahakkuk ettirildiği hususları yer almaktadır.

Öncelikle belirtmek gerekir ki ordino veya yük teslim belgesi taşıma hizmeti sürecinin sonunda yer alan ve hukuki dayanaklar doğrultusunda üretilen bir belge ve onay mekanizmasıdır; bu sebeple de bir ücreti olması doğaldır. Nitekim taşıma türüne ve verilen hizmetlere göre taşıma firmaları, piyasa koşullarında kendi belirledikleri dokümantasyon veya ordino bedellerini müşterilerine fatura etmektedirler.

Öte yandan ordino almak için birkaç bin dolarlarla ifade edilen çok yüksek rakamlar ödenmek zorunda kalındığı yönünde demeçler verilmektedir. Bilinmelidir ki, taşıma sürecinin sonunda, alıcı tarafından taşımadan doğan ücretlerin taşıyana ödenmesi sırasında, varsa navlun ve taşımayla ilgili diğer masrafların yanı sıra ordino ücreti de ödenmektedir. Yani taşıyana ödenen navlun dışındaki rakamlar sadece ordino belge ücretini değil, yükün varış terminalindeki indirme-bindirme-terminal masraflarını, ardiye, iç nakliye ve benzeri diğer hizmetleri de içermektedir. Uygulamada kimi zaman ithalatçılar tarafından masrafların birbirine karıştırıldığı da görülmektedir.

Ayrıca gümrük işlemleri sırasında, gümrük müşavirleri müşterisi olan dış ticaret firmaları adına çeşitli kurumlara ithalata ilişkin masraflar da ödemektedir. Bunlar çeşitli kuruluşların ve kamu kurumlarının ithalat işlemlerine ilişkin verdiği hizmetlere ait TSE analiz, deney ve laboratuvar ücretleri, tareks ücretleri, izin belgesi gibi pek çok farklı isim altında tahakkuk ettirilen ücretlerdir.

İthalatçı tüm bu işlemler sonucunda, kendisi adına gümrük işlemlerini yürüten gümrük müşavirleri tarafından gerek taşıyıcıya gerekse diğer kurumlara yapılan masrafları öderken, alışkanlıkla bunların tümünü ordino ücreti olarak da isimlendirebilmektedir. Basında yer alan demeçlerde ordino için birkaç bin dolar ücret ödendiği yönünde ifadeler yer almaktadır. Önerimiz bu ifadeyi doğrulayan örnek faturaların da kamuoyuyla paylaşılmasıdır.

Haksız kazanca sebep olacak fahiş fiyat uygulamaları UTİKAD tarafından da kesinlikle kabul edilemez. Ancak bu şekilde uygulamalara girişen taşımacı firmalar da basiretli tüccarların ve ithalatçıların bilinçlenmesi ve taşımalarını kendilerinin kontrol ve organize etmesiyle piyasa koşulları dahilinde yok olacaktır. Bir diğer deyişle tüccar basiretli davranmadığı durumlarda, bunun faturasını devlete çıkarmamalı, çözümü devletten beklememelidir. En azından serbest piyasa koşulları ve Türk Ticaret Kanunu'nun 18. maddesinin ikinci fıkrası bunu gerektirir.

www.utikad.org.tr

Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği
Association of International Forwarding and Logistics Service Providers
Tel: +90 (212) 633 62 61 Faks: +90 (212) 663 62 72
e-mail: utikad@utikad.org.tr KEP Adresi: utikad.uluslararası@hs01.kep.tr
Şenlikköy Mahallesi Saçlı Sok. No:4 / F Florya 34153 Bakırköy - İstanbul - Türkiye

Dolayısıyla özel hukuk ve sözleşme serbestisi çerçevesinde gönderici-taşıyan-alıcı arasında, yani özel sektör aktörleri arasında yürütülen ticaretin gereği oluşan ordino ücreti dahil çeşitli bedeller, serbest ekonomi rejimini ve ilkelerini uygulayan bir ülkede kamu idaresi tarafından bir tarifeye bağlanmamalı veya bedeli sınırlanmamalıdır. Aksi takdirde özel sektörün yürüttüğü ticarete bugün ordino, yarın başka bir masraf kaleminin devletçe belirlenmesi gibi bir süreç yaşanmaya başlar ki bu da işin içinden çıkılmaz sorunlar ve hukuki sonuçlar doğuracaktır.

Ancak ne olursa olsun, uluslararası ve ulusal mevzuat ve uygulamalarda yer alan, varlığı ve geçerliliği yargı kararlarıyla da onanmış bir işlem olan ordino veya yük teslim belgesinin ve bu belge için istenen ücretin hukuksuzluğuna yönelik kamuoyunu yanlış bilgilendiren söylemlere bir an önce son verilmelidir.

12 Aralık 2017

Uluslararası Taşımacılık ve
Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği

UTİKAD Hakkında;

1986 yılında kurulan Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği (UTİKAD); lojistik sektörünün en önemli sivil toplum kuruluşlarından birisi olarak Türkiye'de ve uluslararası alanda kara, hava, deniz, demiryolu, kombine taşımacılığı ile lojistik hizmetler üreten firmaları aynı çatı altında toplamaktadır. UTİKAD, üyelerine verdiği hizmetlerin yanı sıra, lojistik sektörünün dünya çapındaki en büyük sivil toplum kuruluşu olan Uluslararası Taşıma İşleri Organizatörleri Dernekleri Federasyonu'nun (FIATA) Türkiye temsilciliğini üstlenmiş ve ülkemizi FIATA Yönetim Kurulu'nda temsil etmektedir. Ayrıca Avrupa Taşıma İşleri Organizatörleri, Taşımacılık, Lojistik ve Gümrükleme Hizmetleri Derneği (CLECAT) üyesi ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Lojistik Sağlayıcıları Dernekleri Federasyonu (ECOLPAF) kurucu üyesidir.

www.utikad.org.tr

Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği
Association of International Forwarding and Logistics Service Providers
Tel: +90 (212) 633 62 61 Faks: +90 (212) 663 62 72
e-mail: utikad@utikad.org.tr KEP Adresi: utikad.uluslararası@hs01.kep.tr
Şenlikköy Mahallesi Saçlı Sok. No:4 / F Florya 34153 Bakırköy - İstanbul - Türkiye